

Medezeggenschapsregeling voor belangenraden

Leesversie

Inhoudsopgave

1. Wat is een belangenraad?
2. Is een belangenraad wettelijk verplicht?
3. Wie mogen er lid zijn van een belangenraad?
4. Waarom is een belangenraad belangrijk?
5. Wat is de taak van de belangenraad?
6. Welke rechten heeft een belangenraad?
7. Over welke onderwerpen mag de belangenraad adviseren?
8. Voor welke onderwerpen is instemming van de belangenraad nodig?
9. Wat moet een lid van de belangenraad kunnen?
10. Wat heeft de belangenraad in elk geval nodig?
11. Bij wie kan de belangenraad terecht als hij hulp nodig heeft?

1. Wat is een belangenraad?

Een groep mensen die de **gemeenschappelijke belangen** behartigt van cliënten van de instelling. Elke locatie van Amarijn heeft zo'n cliëntvertegenwoordiging. Een aantal van deze groepen is samengevoegd en heet een belangenraad. De belangenraad geeft mensen die zorg krijgen **een stem** en komt op voor hun belangen. De belangenraad praat mee over uiteenlopende onderwerpen: van eten en drinken tot inrichting van ruimtes en van een mogelijke verbouwing tot geestelijke verzorging. Zo draagt medezeggenschap bij aan **betere zorg**.

2. Is een belangenraad wettelijk verplicht?

De **Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018** (Wmcz 2018) verplicht elke zorginstelling om een cliëntvertegenwoordiging in te stellen. De instelling moet ervoor zorgen dat er een regeling is waarin is vastgelegd:

- hoeveel leden de belangenraad heeft;
- hoe de leden van de raad worden benoemd;
- wie er deel kunnen uitmaken van de raad;
- wat de zittingsduur is van de leden;
- over welke middelen de belangenraad kan beschikken.

De instelling kan in deze regeling alleen iets **veranderen** als de belangenraad daarmee instemt. Het feit dat de instelling verplicht is een belangenraad in te stellen betekent dus niet dat hij als enige bepaalt wat de samenstelling van de belangenraad is en wie er in mogen zitten.

3. Wie mogen er lid zijn van een belangenraad?

De Wmcz 2018 stelt dat de cliëntenvertegenwoordiging representatief moet zijn. Dat betekent onder andere dat alle groepen cliënten **vertegenwoordigd** zouden moeten zijn. En de belangenraad moet in staat zijn om de **gemeenschappelijke** belangen van de cliënten te behartigen. Medewerkers van de zorginstelling kunnen geen deel uitmaken van de belangenraad!

4. Waarom is een belangenraad belangrijk?

Voor de kwaliteit van de zorg is het belangrijk dat er een belangenraad is die **invloed** kan uitoefenen op het beleid. Te midden van iedereen die bij de zorg- en dienstverlening betrokken is (management, medewerkers, financiers), is de belangenraad de enige die **onafhankelijk** kan praten vanuit de ervaring en met de 'bril' van cliënten. De belangenraad praat mee over bepaalde (beleids)zaken en geeft advies. In de medezeggenschapsregeling maken belangenraad en instelling afspraken over hoe zij met elkaar **samenwerken**.

5. Wat is de taak van de belangenraad?

Een belangenraad behartigt de **belangen** van de cliënten (de achterban) van de instelling en ziet toe op de **kwaliteit** van de dienstverlening. De raad heeft de volgende functies:

- de **antenne**: belangenraden horen klachten en wensen. En zij zien, voelen, proeven, ervaren mee in de zorgorganisatie. Hier komen signalen uit voort die zij aan de orde kunnen stellen.
- de **tolk**: belangenraden vertalen de wensen en behoeften van mensen die zorg krijgen naar het gemeenschappelijke belang en nemen deze mee naar het overleg met de zorgaanbieder.
- de **waakhond**: belangenraden letten erop dat de instelling doet, wat hij moet doen en dat hij dit op de juiste manier doet. Dit houdt in dat mensen de zorg krijgen die is afgesproken en aansluit op wat zij willen.
- de **adviseur**: belangenraden adviseren gevraagd en ongevraagd de instelling met als doel de kwaliteit van de zorg- en dienstverlening te verbeteren.

Om zijn werk goed te kunnen doen, moet de belangenraad weten wat mensen die zorg krijgen belangrijk vinden en hoe zij de zorg- en dienstverlening ervaren. **Contact** leggen en onderhouden met de achterban is daarom een belangrijke taak van de raad. Op die manier voldoet de belangenraad ook aan de Wmcz 2018 die stelt dat een cliëntenraad representatief moet zijn voor de cliënten van de zorginstelling.

6. Welke rechten heeft een belangenraad?

De belangenraad heeft een aantal rechten die in de medezeggenschapsregeling zijn vastgelegd. Daarmee kan de raad invloed uitoefenen op het beleid.

- **Recht op (begrijpelijke) informatie**

De instelling heeft de plicht om de belangenraad alle inlichtingen en gegevens te verstrekken die voor de raad van belang zijn. Deze informatie moet begrijpelijk zijn en tijdig worden gegeven, zodat de raad zich een mening kan vormen. De belangenraad bepaalt zelf wat 'begrijpelijke informatie' is.

Als de instelling over een bepaald onderwerp een besluit wil nemen dan hoort hij de belangenraad **vooraf** te informeren over:

- de reden waarom hij het besluit wil nemen;
- de gevolgen die het besluit heeft voor cliënten;
- de maatregelen die naar aanleiding van het besluit worden genomen;
- alternatieven die hij heeft overwogen.

- **Recht op overleg**

De belangenraad en de instelling **overleggen** regelmatig met elkaar over het beleid van de instelling. De Wmcz 2018 geeft geen regels voor dit overleg. Daarom is het belangrijk dat zij daar samen afspraken over maken.

- **Adviesrecht**

De Wmcz 2018 bepaalt dat de belangenraad het recht heeft om **voorstellen** te doen over alle onderwerpen die voor cliënten van belang zijn. De raad mag altijd, bij voorkeur schriftelijk, advies uitbrengen, gevraagd en ongevraagd.

- **Instemmingsrecht**

De Wmcz 2018 bepaalt dat de instelling instemming nodig heeft van de belangenraad om een **besluit** te kunnen nemen over belangrijke onderwerpen: dit zijn vaak onderwerpen die direct het leven van cliënten raken, zoals eten en drinken, verbouwing en dagbesteding.

- **Recht op onafhankelijke ondersteuning**

De Wmcz 2018 bepaalt dat de belangenraad recht heeft op onafhankelijke ondersteuning. Een **ondersteuner** is iemand die de belangenraad helpt bij zijn activiteiten.

7. Over welke onderwerpen mag de belangenraad adviseren?

De belangenraad adviseert alleen over onderwerpen die de **eigen locatie(s)** aangaan. Alle (overkoepelende) onderwerpen zijn overgedragen aan de centrale cliëntenraad. Als de instelling een besluit wil nemen dat onder het adviesrecht van de belangenraad valt, dan is hij verplicht dat besluit vooraf voor advies aan de raad voor te leggen. Hij mag van het advies van de raad afwijken, maar pas nadat hij dit in een vergadering met de raad heeft toegelicht.

8. Voor welke onderwerpen is instemming van de belangenraad nodig?

Ook hiervoor geldt dat de belangenraad alleen een instemmingsbevoegdheid heeft over onderwerpen die de **eigen locatie(s)** aangaan.

Als de instelling een besluit wil nemen dat onder het instemmingsrecht van de belangenraad valt, dan moet hij vooraf instemming aan de raad vragen. Wanneer de raad (ook na overleg) niet instemt en de instelling het besluit toch wil nemen, moet de instelling eerst toestemming vragen aan de centrale cliëntenraad.

9. Wat moet een lid van de belangenraad kunnen?

Niet iedereen hoeft alles te kunnen. Wel zijn er een paar algemene 'criteria' die voor **alle leden** gelden, zoals:

- directe ervaring en/of betrokkenheid hebben met de zorg- en dienstverlening (of deze aangaan);
- cliëntenbelang voorop stellen;
- onderscheid kunnen maken tussen eigenbelang en cliëntenbelang;
- gemotiveerd zijn;
- kunnen samenwerken;
- voldoende tijd en inzet hebben;
- kunnen omgaan met vertrouwelijke informatie.

10. Wat heeft de belangenraad in elk geval nodig?

Om goed te kunnen **functioneren** is in elk geval het volgende nodig:

- Een medezeggenschapsregeling met de instelling, waarin de wettelijke bevoegdheden zijn vastgelegd.
- Daarnaast heeft de raad een huishoudelijk reglement waarin hij zijn eigen werkwijze regelt.
- De belangenraad beschikt over ervaringsdeskundigheid en kan wensen en knelpunten van cliënten vertalen in adviezen.
- De belangenraad onderhoudt actief contact met de achterban. De raad vraagt naar wensen en ervaringen en informeert de achterban over zijn activiteiten en de behaalde resultaten.
- De instelling geeft de raad daadwerkelijk invloed op het beleid.
- De belangenraad beschikt over de volgende middelen: mogelijkheid tot scholing, onkostenvergoeding, een vergaderruimte, kopieermogelijkheden en secretariële ondersteuning.

11. Bij wie kan de belangenraad terecht als hij hulp nodig heeft?

De centrale cliëntenraad kan **ondersteuning** bieden bij knelpunten en/of vraagstukken. Ook geschillen kunnen voorgelegd worden aan de centrale cliëntenraad.